

Inschrijvingsformulier

Digitaal opsturen naar info@thuisindestad.be
U krijgt een ontvangstmelding

Waarvoor dient dit formulier?

Met dit formulier dingt u mee naar de 'Thuis in de Stad'-prijs 2011, U kunt per stad één, twee of drie projecten indienen. Gebruik voor ieder ingediend stadsproject een nieuw formulier.

Aan wie bezorgt u dit formulier?

Verstuur dit formulier voor 10 oktober 2011 om 17.00 uur online naar info@thuisindestad.be

Waar vindt u meer informatie?

U vindt meer informatie op onze website thuisindestad.be.

Gegevens van de stad die het project indient

1 Vul hieronder de naam in van de stad die het project indient.

GENT

Gegevens van de contactpersoon van het project

2 Vul hieronder de gegevens in van de contactpersoon van het project.

voornaam en achternaam Stefaan Vervaeck

functie wijkregisseur

straat en nummer Keizer Karelstraat 1

postnummer en gemeente 9000 Gent

telefoon 09 266 82 62

faxnummer 09 266 82 59

e-mailadres stefaan.vervaeck@gent.be

Gegevens van het project

3 Vul hieronder de gegevens in van het project.

naam Proefproject "Torekes, de munt van de wijk Rabot-Blaisantvest"

startdatum dag maand jaar

einddatum dag maand jaar

naam van de partners Stad Gent, Samenlevingsopbouw vzw, Net werk Vlaanderen vzw
+ verschillende buurtpartners uit de wijk Rabot-Blaisantvest

naam van de coördinator Wouter Van Thillo (Samenlevingsopbouw Gent vzw)

budget 45.000 Euro per jaar

4 Geef hieronder een korte beschrijving van het project.

Sinds 1 oktober 2010 zet de Stad Gent de complementaire munt, het Toreke, in als een instrument om de bewoners van de wijk Rabot-Blaisantvest te stimuleren om mee te werken aan een aangename, groene, propere, mooie, milieuvriendelijke, ... leefomgeving.

De munt van de wijk Rabot-Blaisantvest, het Toreke, wordt in omloop gebracht om individuele en buurtgerichte acties te waarderen die de wijk netter, groener, veiliger en leefbaarder maken. Tegelijk ondersteunen Torekes de lokale, duurzame consumptie. Meer concreet worden buurtbewoners die meewerken aan mooie straten, propere pleinen en parken, sport en beweging en milieubescherming beloond met Torekes. Deze munt kan enkel gependend worden in de wijk en versterkt op die manier de wijkgebonden gezonde en duurzame consumptie, cultuur en sportbeleving, de aankoop van tweedehandsgoederen en fair trade producten, het gebruik van openbaar vervoer, het gebruik van volkstuinen,...

Waarom het gebruik van complementair geld in de wijk Rabot-Blaisantvest?

De wijk Rabot-Blaisantvest is één van de (kans)armste wijken van Gent. Aan de hand van het Stadsvernieuwingproject 'Bruggen naar Rabot' geeft de Stad deze wijk een nieuwe impuls. Een aantal heel concrete knelpunten zoals properheid, respect voor het publiek domein, buurtbetrokkenheid, ... vinden, ondanks de sterke inspanningen van de Stad, IVAGO, buurtorganisaties, buurtbewoners, ... nog geen afdoend antwoord. Het Toreke is een instrument om buurtbewoners over de streep te trekken om zelf de handen uit de mouwen te steken, zelf mee te werken aan een duurzame en leefbare woonomgeving.

Het Toreke is een complementaire munt waarbij de wijze om ze te verkrijgen of te besteden afgelijnd is vanuit specifieke doelstellingen. Iets wat niet mogelijk is met euro's.

1. De Torekes verdienen je...

... als een **micro premie** voor individuele handelingen: van het aanbrengen van een geveltuintje tot het overschakelen op groene stroom. Hier volgt de complementaire munt de werkwijze van andere premies: gedragswijzigingen onder de aandacht brengen en belonen. Vooral zaken die niet spontaan gebeuren, maar het milieu een handje helpen of het leven in de wijk aangenamer maken, komen in aanmerking voor Torekes. Omdat het over kleine acties gaat, kunnen veel wijkbewoners deelnemen, ook zij die wat krap bij kas zitten en vaak uit de boot vallen in andere premiesystemen.

De waarde van de beloning is eerder symbolisch. De beloning varieert van 10 Torekes voor een Nee-Nee-sticker tot 250 Torekes voor het schilderen van de gevel. 10 Torekes zijn omgerekend 1 euro waard.

... als een **vrijwilligersvergoeding** voor vrijwilligerswerk op het publieke domein (ondersteund of georganiseerd door buurtorganisaties). Voorbeelden: net houden van pleinen, beheer van de buurtbarbecue of petanquebaan en onderhoud van de infrastructuur omheen volkstuinen. Veel activiteiten in het publieke domein, van spelen tot barbecueën en tuinieren, zijn pas mogelijk als ook de organisatie of de zorg voor netheid en veiligheid opgenomen wordt. Hier geeft de complementaire munt een signaal vanuit de Stad en buurtorganisaties dat zulk werk in het publiek domein kan, mag en zelfs gewaardeerd wordt.

De waarde van de beloning voor vrijwilligerswerk is vastgelegd op 25 Torekes per uur. Omgerekend is dit 2,5 euro per uur. Er werd bewust gekozen deze beloning kleiner te houden dan de traditionele vrijwilligersvergoeding in euro (ongeveer 3,5 euro per uur)

2. Duurzame en buurtversterkende 'verzilvering' van Torekes

De Torekes kan je enkel ...

... **lokaal gebruiken voor basisproducten** met oog voor gezondheid en duurzaamheid. Net zoals loyaliteitskaarten van een supermarkt je terug naar dezelfde winkel leiden of naar een andere winkel die deel uitmaakt van het systeem, zo leiden de Torekes je toe naar lokale en gezonde of duurzame consumptie. Groentewinkels, bakkerijen, fietsmakers, doe-het-zelf, kringloopwinkels, tweedehandskleding en producten van eerlijke handel zijn allen te verkrijgen met Torekes. Enkel de deelnemende handelaars kunnen de ontvangen Torekes weer omzetten naar euro's.

... gebruiken voor **(stedelijke) diensten** die nu en dan met ongebruikte capaciteit kampen. De Torekes zijn ook bruikbaar voor ritten met het openbaar vervoer, voorstellingen in de cinema of bezoeken aan het toneel. Hier willen we op termijn de ongebruikte capaciteit waarmee al die dienstverleners nu en dan kampen, intelligent benutten.

3. Goedkoop maar waardevol

Binnen het project wordt er geprobeerd in te spelen op de noden van de wijk door gebruik te maken van "**overcapaciteit**" in de wijk:

- sommige buurtbewoners hebben **tijd** over die ze willen investeren in hun buurt

- stadsdiensten, De Lijn, buurtorganisaties, ... hebben binnen hun **aanbod vaak overcapaciteit** die ze in de weegschaal kunnen leggen (bv plaats in het zwembad of op de bus, volkstuinjes, ...) als interessante verzilvering.

Op die manier wordt er een relatief goedkoop maar waardevol systeem gecreëerd. **Goedkoop** door gebruik te maken van overcapaciteit.

Waardevol omdat de Torekes zorgen voor een grote(re) buurtbetrokkenheid zowel van de "doeners" als van de participerende organisaties en handelaars. De buurtbewoners krijgen vat op/maken werk van hun buurt, onderhouden de pleintjes, beheren de kinderboerderij, ... Ze eigenen zich de buurt toe en zorgen er voor dat het beheer een "gezicht" krijgt.

4. Torekes vs gratis

Met Torekes, kan er bv. een volkstuinje 'gehuurd' worden. Voorheen was dit gratis. De drempel blijft laag maar het systeem geeft de mogelijkheid in te gaan tegen de "gratiscultuur" zonder de armen uit te sluiten. Een groot aantal mensen in de wijk Rabot-Blaisantvest hebben een gebrek aan euro's maar hebben wel tijd. Door hun engagement voor de wijk verwerven ze waardevolle goederen en/of diensten.

5. Meer en efficiëntere bewonersparticipatie en inspraak

De Stad probeert bewoners te betrekken op het beleid via de Dienst Stedelijke Vernieuwing en Gebiedsgerichte Werking. Traditionele inspraakactiviteiten bereiken echter een beperkt publiek, zeker in deze wijk. Dit betekent niet dat de bewoners niet geïnteresseerd of begaan zijn met de wijk waarin zij leven, maar wel dat de formule van vergaderen en overleg te hoogdrempelig is voor hen.

Om hen op een andere manier wel te bereiken, te informeren, te consulteren, ... zijn initiatieven met actieve bewonersparticipatie zeer waardevol. De (vaak professionele) initiatiefnemers vangen op deze manier zeer concrete signalen op die zij op hun beurt kunnen doorspelen aan de Gebiedsgerichte Werking. Daarnaast stroomt er via de veldwerkers ook informatie door van de Stad naar de buurtbewoners. Op deze manier houden de buurtbewoners voeling met het beleid van de Stad en omgekeerd. Hoe groter de bewonersparticipatie hoe beter de signalen kunnen overkomen en hoe meer maatwerk de Stad kan leveren.

Daarnaast blijkt uit studies dat complementaire munten er voor zorgen dat initiatiefnemers/organisaties makkelijker vrijwilligers vinden én dat ze tevens langer aan de organisatie kunnen binden (volgens onderzoek 80% minder uitval). Dit betekent dat wijkwerkers minder tijd moeten investeren in het werven van vrijwilligers. Tijd die vrij komt voor andere projecten of initiatieven.

5. Beschrijf de rol van de stad in de realisatie van het ingediende project?

De Stad heeft samen met Netwerk Vlaanderen, Samenlevingsopbouw en verschillende buurtpartners dit proefproject vorm gegeven en levert, samen met de Vlaamse Overheid, de noodzakelijke middelen voor dit proefproject.

Netwerk Vlaanderen leverde de expertise op het vlak van complementaire munten. Samenlevingsopbouw en de Dienst Stedelijke Vernieuwing en Gebiedsgerichte Werking van de Stad leverden de terreinkennis. De projectgroep met bovenstaande partners ontwikkelende, samen met een aantal buurtpartners, het Torekesproject op maat van de wijk Rabot-Blaisantvest.

De Stad zit zowel in de projectgroep rond de Torekes en organiseert tevens een stedelijke stuurgroep rond de proefprojecten met complementair geld.

6. Kruis hieronder de twee hoofdaspecten aan waarop het project betrekking heeft.

- de huisvesting in de stad
- de stedelijke ruimte
- de mobiliteit in de stad
- het leefmilieu in de stad
- de plaatselijke economie
- de sociale cohesie in de stad
- de cultuurbeleving in de stad
- het democratisch besturen van de stad
- andere, namelijk: _____

7. Geef kort de karakteristieken weer, indien het project zich uitdrukkelijk richt tot een bepaalde buurt of doelgroep.

Het proefproject richt zich in eerste instantie op de wijk Rabot-Blaisantvest. Deze wijk maakt onderdeel uit van de 19^e eeuwse gordel rond het centrum van Gent en laat zich typeren door:

- dense bebouwing, voornamelijk kleine, kwalitatief slechte, arbeiderswoningen, vaak zonder tuin
- sociale hoogbouw
- weinig open ruimte, weinig (recreatie) groen
- grote concentratie aan mensen van allochtonen afkomst (bijna 50%)
- grote concentratie aan kwetsbare gezinnen (laag inkomen, werkloosheid (14%), OCMW-steuntrekkers, ...)
- grote instroom van nieuwe EU-burgers (Bulgaren, Slovaken, ...)

De belangrijkste noden/uitdagingen/knelpunten voor de wijk:

- Armoede
 - Onderwijs / taal
 - Tewerkstelling
 - Instroom nieuwe EU-burgers
 - Te kort aan (recreatief) groen
 - Overlast – Properheid – Veiligheid
 - Woonkwaliteit
 - Buurtbetrokkenheid
-

Foto van de wijk: Rabot - Blaisantvest

Aan de hand van een aantal kengetallen wordt een korte schets van de wijk gegeven:

	RABOT – BLAISANTVEST	Gent
Bevolkingsdichtheid (inw/km ²) (31/12/2010)	9.591	1.562
Totaal bevolkingsaantal (31/12/2010)	8.254	246.719
Aantal kotstudenten per 100 inwoners – schooljaar 2007-2008	6	8
Aandeel niet-Belgen in bevolkingsregister (31/12/2010)	27,1 %	11,8%
Asielzoekers in wachtregister (31/12/2010)	5,9 %	3,5 %
ECM (Etnisch-culturele minderheden) in bevolkingsregister (31/12/2010)	47,9 %	17,2 %
Bevolkingsevolutie 2010 – groeicijfers (%) t.o.v. 1999	13,2 %	10,1 %
Verhuisbeweging: Totaal migratiesaldo, intern en extern per 1000 inwoners (31/12/2009)	-4,6 %	5,6 %
Comfort van de woning – relatieve cijfers (2001)		
Aandeel woningen met klein comfort	30,0 %	31,7 %
Aandeel woningen zonder comfort	9,1 %	5,7 %
Werkloosheidsdruk (31/03/2011) (%)	14,6 %	7,9 %
OCMW steuntrekkers (leefloon en levensminimum (31/12/2010))		
Aantal rechthebbenden op een leefloon of levensminimum bij het OCMW Gent per 1.000 inwoners [/1.000inwoners]	63	24
Fiscale inkomens (inkomstenjaar 2008)		
Mediaan netto belastbaar inkomen	14.299	20.118,25
Gemiddeld netto belastbaar inkomen per aangifte	17.045,35	25.972,62

Oppervlakte

Van de totale Gentse oppervlakte beslaat de wijk Rabot - Blaisantvest slechts 0,5%, waarvan **31,7% bebouwd** (tegenover 12,3% gemiddeld in Gent).

Demografie

Met 9.591 Gentenaars per km² is de wijk Rabot - Blaisantvest **de dichtst bevolkte wijk van Gent**. Tel daarbij de kotstudenten en asielzoekers en we krijgen een zicht op het werkelijke bevolkingsaantal van de wijk.

Rabot - Blaisantvest heeft in verhouding tot Gent een groot aandeel asielzoekers (6 voor elke 1.000 officiële inwoners). Het aandeel andere nationaliteiten is hier, met 27,1%, een stuk hoger dan het Gentse gemiddelde (11,8%). De wijk telt een erg groot **aandeel Etnisch-Culturele Minderheden** (ECM) in de ruime betekenis van het woord, nl.: **47,9%** tegenover 17,2%.

Verhuisbewegingen

Tussen 1999 en 2010 nam het aantal gedomicilieerde inwoners in de wijk Rabot - Blaisantvest toe met 13,2%. Globaal in Gent was dat met 10,1%.

Groei wordt bepaald door natuurlijke groei (geboortes en sterftes) en migraties. De natuurlijke groei in de wijk Rabot - Blaisantvest is dubbel zo groot als de natuurlijke groei in Gent. Dit heeft vooral te maken met een hoger aantal geboortes en iets minder sterftes in de wijk in vergelijking met Gent.

De leeftijdspiramide van Rabot - Blaisantvest neemt ongeveer dezelfde vorm aan als de piramide van Gent, behalve dat Rabot - Blaisant een bredere basis heeft en een scherpere top. De leeftijdscategorieën tot 39 jaar zijn sterker vertegenwoordigd in vergelijking met het gemiddelde in Gent, de oudere in mindere mate. Dat laat zich ook weerspiegelen in de lagere gemiddelde leeftijd: 34,6 jaar voor Rabot – Blaisantvest, tegenover 39,8 jaar voor Gent. **De wijk heeft een jonge bevolking, met vooral veel 0-9-jarigen en ook veel 20- tot 39-jarigen**. Merk op dat studenten hier nog buiten rekening gelaten zijn, doordat deze doorgaans niet gedomicilieerd zijn in onze stad. Minder vertegenwoordigd zijn de leeftijdscategorieën vanaf 40 jaar.

Rabot - Blaisantvest is de wijk met het meest negatieve migratiesaldo in de periode 1999-2009. We merken een sterk positief extern saldo en een veel groter negatief intern saldo. Dit betekent dat er meer niet- Gentenaars naar Rabot - Blaisantvest komen, dan dat er vanuit deze wijk mensen Gent verlaten. Intern betekent dat er meer mensen uit Rabot - Blaisantvest verhuizen naar een andere wijk in Gent dan dat er uit een andere wijk naar Rabot - Blaisantvest komen. De wijk kent ook eerder een groot verloop.

Huishoudens

Een huishouden bestaat uit één of meer personen die gezamenlijk op één adres wonen. Wat de samenstelling van de huishoudens betreft, heeft Rabot - Blaisantvest een iets hoger **aandeel alleenstaanden** in vergelijking met Gent (**46,8%** tegenover 43,5%). Het aandeel samenwonenden/gehuwden zonder kinderen is dan weer kleiner in deze wijk dan gemiddeld in Gent.

Wonen

In de wijk Rabot - Blaisantvest vindt u minder woningen met groot comfort in vergelijking met het Gentse gemiddelde. Er is een groter aandeel woningen met middelmatig comfort en zonder comfort in vergelijking met Gent. In de periode 1991-2001 verbeterde het woningpatrimonium in de wijk, net zoals globaal in Gent. De wijk Rabot - Blaisantvest kent een sterkere groei van woningen met middelmatig en groot comfort dan Gent, en maakt zo een inhaalbeweging.

Mobiliteit

De helft van de huishoudens in de wijk Rabot - Blaisantvest bezit geen wagen, wat toch merkkelijk meer is het Gentse gemiddelde van bijna één op drie. Ook het aantal gezinnen met meer dan 2 wagens ligt opmerkelijk lager dan in Gent (4,7% versus 15%).

Economische situatie bewoners

Van de actieve bevolking in de wijk Rabot - Blaisantvest is in 2011 **14,6% werkloos**. Dat is een heel stuk hoger dan het aandeel voor Gent, maar het is wel al een daling t.o.v. de 18,5% werklozen in het jaar 2000. Een daling van de werkloosheidsgraad in het algemeen en van het aantal werklozen in het bijzonder (voor de periode 2000-2008) is een conjunctureel gegeven. Rabot - Blaisantvest kent een snellere afname dan Gent. Sinds 2008 is er opnieuw een stijging van het aantal werklozen op Gents niveau en in de wijk Rabot - Blaisantvest als gevolg van de economische crisis. Sinds 2010 zien wij opnieuw een daling dankzij de heropleving van de economie.

Iets meer dan de helft van de werklozen in 2011 is dat al een jaar of langer. In de periode 2000-2011 was er in de wijk Rabot - Blaisantvest een vrij sterke daling van het aandeel langdurige werklozen.

De stad Gent telt gemiddeld 24 OCMW-steuntrekkers per 1.000 inwoners. Het gaat hier om personen (en eventueel hun gezin) die een leefloon of het levensminimum ontvangen. **In de wijk Rabot - Blaisantvest ligt het aandeel OCMW-steuntrekkers bijna driemaal hoger dan het Gentse gemiddelde.**

8 Wat zijn de beoogde effecten van het project?

De positieve effecten van het gebruik van complementaire munten in de wijk Rabot-Blaisantvest spelen zich af op meerdere aspecten van leefbaarheid: buurtbetrokkenheid, leefmilieu, plaatselijke economie, woonkwaliteit, de kwaliteit van de stedelijke ruimte, mobiliteit, cultuur en democratisch besturen

Verhoogde **buurtbetrokkenheid en participatie** bij het beleid (zie hoofdstuk 4 punt 5)

Leefmilieu: Inspanningen rond een propere (opkuisacties), groene (aanbrengen van geveltuintjes, bloembakken, inrichten buurttuinen) en, milieuvriendelijke leefomgeving (nee-nee-sticker, pesticidenvrij onkruid verwijderen op pleintjes, ...) worden gewaardeerd met Torekes.

Plaatselijke economie: De lokale handelaars zijn zeer waardevol voor de buurt. Ze hebben het vaak niet makkelijk, zeker niet in een kansarme buurt zoals het Rabot. Via de Torekes willen we buurtbewoners toeleiden naar deze handelaars en hopen op die manier hun aanwezigheid in de wijk te bestendigen.

Woonkwaliteit: De Torekes wegen op dit moment op beperkte wijze op de woonkwaliteit. Via de communicatie en de beloning worden een aantal duurzame ingrepen aan de woning gepromoot. De beloning is evenwel niet in verhouding met de effectieve kostprijs van de investeringen waardoor het effect beperkt is. Tijdens het proefproject wordt onderzocht of deze beloning moet opgetrokken worden of dat een ander subsidiekanal meer aangewezen is.

De kwaliteit van stedelijke ruimte: een aantal buurtorganisaties (oa Samenlevingsopbouw, Rocsa, de Mozaïek) proberen (in samenspraak met de Stad) buurtbewoners te betrekken op het publieke domein. Ze denken samen met buurtbewoners na over de mogelijke verbetering van de inrichting. Soms gaat het verder dan dat. Aan de hand van buurtbeheerprojecten steken de bewoners zelf de handen uit de mouwen voor de inrichting en het beheer van publieke ruimte.

De Torekes zijn voor dit soort participatieve trajecten een zeer interessant instrument. Ze helpen mee om mensen warm te maken om hun woonomgeving naar hun hand te zetten (toe-eigenen). Deze directe betrokkenheid zorgt voor een grotere sociale controle en meer respect voor het publieke domein.

Via deze projecten hebben zij bovendien ook invloed op de inrichting van andere parken of pleinen in de wijk. Er worden door de Groendienst bv volkstuintjes voorzien in het Rabotpark.

Mobiliteit en cultuur: Dit zijn verzilvermogelijkheden van Torekes (oa autodelen huur voor bakfietsdelen, de Lijn-ticket, fietswinkel, optredens van de lokale jeugdtheater De Kopergieterij, ...)

9 In welke mate zijn de beoogde effecten van het project gerealiseerd?

Het proefproject duurt 2 jaar. Na 1 jaar zijn er zeker al positieve resultaten te detecteren:

- 229 buurtbewoners nemen actief deel aan één of meerdere acties
- Een 8-tal buurtorganisaties belonen vrijwilligers met Torekes voor acties die de wijk aangenamer, mooier, milieuvriendelijker, ... maken
- 14 handelaars ontvangen Torekes voor hun koopwaar of diensten
- Na 1 jaar zijn er ongeveer 40.000 Torekes uitgereikt in de wijk.
- 109 individuele acties werden beloond met 8600 Torekes. Dit zijn de buurtbewoners die bv een geveltuintje, bloembak, NEE-NEE-sticker, ... aanbrachten.

- 32.000 Torekes werden uitgereikt aan buurtbewoners op één van de buurtgerichte acties, zoals de opkuisacties, het beheer van de kinderboerderijen, het beheer van de BuurtBBQ en petanquebaan, ... In totaal hebben buurtbewoners ongeveer 1300 uren vrijwilligerswerk gepresteerd.
- 18 vrijwilligers namen een langdurig engagement op in de wijk, oa vaste medewerkers aan de wijkkookploeg, het onderhouden van de kippen op de Site, het wekelijks proper maken van de omgeving van de woontorens.
- De 14 “wijkwerkdagen”, georganiseerd door Samenlevingsopbouw nav het Torekesproject, mochten in totaal bijna 350 buurtbewoners begroeten. Samen staken zij een halve dag de handen uit de mouwen (klussen, kuisen, wieden, ...).
- Van de 40.000 Torekes die werden uitgereikt vloeiden bijna 32.000 Torekes terug naar de verzilvermogelijkheden. De hoofdbrok (22.000 Torekes) werd verzilverd bij de lokale handelaars. Daarnaast scoren de huur van een volkstuintje (6300 Torekes), het cinematicket (2250 Torekes), de jetons voor de wasautomaat (600 Torekes) en de LIJN-tickets (390 Torekes) goed op de “verzilverlijst”.

Na 1 jaar proeflopen kunnen we volgende aandachts/werkpunten omschrijven:

- Meer interessante/leuke verdienmogelijkheden zijn wenselijk:
 - o veel buurtbewoners tonen interesse
 - o de interessante verdienopties (bv verzorgen van de dieren op de kinderboerderij) zijn snel volzet
 - o enkel voor opkuisacties wordt veel volk gevraagd
 - o PLANNING 2012: inspelen op interesses zoals
 - “groene vingers” > meer volkstuintjes, meer buurtbeheerprojecten
 - “sport” > voetbaltrainingen, buurttrainers, buurtcompetitie
- Een beperkt aantal buurtorganisaties investeren structureel in actieve bewonersparticipatie ivf de buurt
 - o behoort vaak niet tot hun opdracht
 - o vrijwilligerswerk is arbeidsintensief en is vaak al “geprofessionaliseerd” (bv enkel betaalde monitoren bij de speelpleinwerking)
 - o de Torekes betekenen opnieuw een uitdaging om een rol op te nemen in de wijk en hiervoor buurtbewoners te activeren. Een aantal buurtorganisaties geven te kennen deze uitdaging aan te willen gaan, maar hier gaat toch enige tijd over.
 - o PLANNING 2012: de “Torekesmanager” gaat langs bij de geïnteresseerde buurtorganisaties en denkt samen met hen na over mogelijke acties. De ervaringen van het eerste jaar zullen voor veel partners het opzet en de mogelijkheden van het Torekesinstrument duidelijker maken.
- De bekendheid van de Torekes en de verschillende acties waarvoor vrijwilligers gezocht worden, kan beter.
 - o PLANNING 2012: per straat in wijk gaan we op zoek naar een “Torekesambassadeur” (werktitel: “de Straatjees”). Deze persoon, bij voorkeur iemand die zijn burens goed kent, zorgt voor communicatie op maat van zijn of haar straat. Zowel naar zijn burens (“We zijn op zoek naar een voetbaltrainer, niet iets voor jou?”) als naar de Torekesmanager (“Mijn burens zouden graag het plantsoen voor hun deur beheren, kan dat?”)
- We zoeken verder naar interessantere verzilvermogelijkheden. Een groot aantal van de Torekes vloeien naar de lokale handelaars. Op zich een goede zaak voor de vrijwilligers, die vaak tot de “kansengroepen” behoren en voor wie de Torekes extra marge betekenen op hun huishoudelijk budget. Ook een goede zaak voor de lokale handelaar, die via de Torekes meer klanten mag begroeten. Daarnaast is het echter ook belangrijk om te blijven zoeken naar aantrekkelijk verzilvermogelijkheden die niet direct opnieuw in euro’s hoeven omgezet te worden. We denken aan exclusieve beloningen (bv de volkstuintjes die enkel te huren zijn met Torekes) of zaken die goedkoper aan te kopen zijn met Torekes dan met euro’s, maar die voor het project (zo goed als) kosteloos zijn (bv het LIJN-ticket of het cinematicket)

10 Op welke manier werden diverse beleidsdomeinen in het project geïntegreerd?

De Torekes combineren op een originele manier verschillende beleidsdomeinen. Torekes worden in omloop gebracht om engagement te waarderen dat de wijk Rabot-Blaisantvest netter, groener, veiliger en leefbaarder maakt. Tegelijk ondersteunen Torekes de lokale, duurzame consumptie.

Meer concreet mobiliseren Torekes buurtbewoners voor mooie straten, propere pleinen en parken, sport en beweging en milieubescherming. Torekes versterken het gebruik van volkstuinten, de wijkgebonden gezonde en duurzame consumptie, stimuleren lokale winkeliers, cultuur en sportbeleving, de aankoop van tweedehandsgoederen en fair trade producten of het gebruik van openbaar vervoer.

Torekes waarderen inzet en halen zo mensen over de drempel voor vrijwilligerswerk in de wijk, zetten ze aan tot duurzaam gedrag (bv milieuvriendelijke ingrepen de woning of duurzaam consumptiegedrag). Op deze manier werken verschillende beleidsdomeinen aan de realisatie van hun specifieke doelstellingen door middel van de Torekes.

Torekes, maken dit alles meetbaar.

11 In welke mate is het project innovierend en draagt het bij tot stedelijkheid?

In binnen- en buitenland kennen complementaire munten verschillende, vaak commerciële toepassingen (Air-miles, spaarkaart bij Delhaize, ...). **Het is de eerste maal in België dat een overheid complementair geld aanwendt om samen met buurtbewoners en buurtorganisaties te werken aan de leefbaarheid van een wijk, hierbij inspeland op de overcapaciteit die in deze wijk aanwezig is.** Op die manier wordt getracht een antwoord te bieden aan maatschappelijke vragen die op dit moment geen antwoord kennen (wegens te duur of niet te beheersen).

De stedelijke omgeving wordt vaak geconfronteerd met een aantal maatschappelijke tendenzen. De concentratie aan kwetsbare gezinnen, de instroom van nieuwe EU-burgers, de problemen rond overlast, ... in een aantal buurten, noodzaakt de overheid om na te denken over hoe er, binnen het beschikbare budget, kan worden ingespeeld op deze noden. De complementaire munten alleen zullen deze problemen niet oplossen. Maar het gebruik van dit instrument kan er voor zorgen dat buurtbewoners zelf een deel van het werk opnemen, waardoor de professionele krachten de marge krijgen om de meest prangende zaken aan te pakken.

Meetbaarheid vrijwilligerswerk: het systeem van de Torekes laat toe om de inzet van buurtbewoners te kwantificeren. Dit is interessant voor de lokale overheid die op deze manier kan zien waar en hoeveel buurtbewoners zelf het heft in handen nemen en waar ze hun Torekes voor omruilen. De acties die vrijwilligers belonen met Torekes zijn dus zeer goed te monitoren, te evalueren en bij te sturen.

Daarnaast is deze meetbaarheid ook interessant voor de vrijwilliger zelf. Zij krijgen een soort "loon naar werken". Zeker in een kansarme buurt is dit soort incentive een zeer interessante drijfveer. Studies tonen trouwens aan dat de vrijwilligers hun engagement ook langer volhouden door het gebruik van complementair geld (tot 80% minder uitval).

Het Toreke is een complementaire munt waarbij de wijze om ze te verkrijgen of te besteden afgelijnd is vanuit specifieke doelstellingen. Iets wat niet mogelijk is met euro's.

12 Beschrijf waarom en op welke wijze dit project inspirerend kan zijn voor andere projecten?

Verschillende overheden en organisaties willen vaak op verschillende manieren vrijwilligers betrekken. Dit is vaak een arbeidsintensief verhaal, dat vaak daarom te weinig wordt uitgewerkt. We hopen in Gent, met dit proefproject in de wijk Rabot-Blaisantvest, aan te tonen dat we de betrokkenheid van de buurtbewoners kunnen vergroten met een incentive, het Toreke, die op zijn beurt buurtversterkend of duurzaam te verzilveren is. Zonder dat dit veel extra kosten met zich mee brengt, maar eerder kostenbesparend werkt. Drie maal winst dus.

We zijn er van overtuigd dat de complementaire munt ook voor andere initiatieven een interessante piste is. De duizenden toepassingen in het buitenland bevestigen dit.

13 Op welke wijze werd de bevolking betrokken bij de voorbereiding en de realisatie van het project?

Aan de hand van Zebra-raden (samenkomsten in de Zebrastraat) werden geïnteresseerde Gentenaars geïnformeerd over complementair geld en werd er met hen nagedacht over mogelijk interessante proefprojecten.

Op basis van de verschillende ervaringen van buurtorganisaties rond bewonersparticipatie (oa op de tijdelijke invulling De Site) in de wijk Rabot-Blaisantvest werd bepaald dat dit een interessante wijk is voor een proefproject rond buurtbetrokkenheid en complementair geld.

Aan de hand van de verschillende contacten die de verschillende buurtorganisaties hebben met buurtbewoners werd het proefproject ingevuld en worden er nog steeds nieuwe ideeën, opmerkingen, ... overgemaakt aan de projectgroep. Het project is in die mate flexibel dat te allen tijde kan ingespeeld worden op deze signalen.

Bedoeling is om de projectgroep in de toekomst uit te breiden met geïnteresseerde buurtbewoners (de Torekesambassadeurs of "staatjees" uit hoofdstuk 9), die vanuit hun dagelijkse ervaringen in de wijk en hun straat het project mee helpen sturen.

Het Torekesloket is ook éénmaal per week een halve dag open. Het Loket bevindt zich in de centrale winkelstraat van de wijk. Bewoners met vragen, opmerkingen of suggesties kunnen daar binnenlopen om met de Torekesmanager te overleggen. De Torekesmanager is veel in de wijk aanwezig en ook telefonisch bereikbaar voor de bewoners.

14 Wie waren de betrokken partners en wat was hun rol en aandeel in het project?

Stad Gent

Mede-initiatiefnemer / promotor

Regisseur (Dienst Stedelijke Vernieuwing en Gebiedsgerichte Werking)

Levert de noodzakelijke middelen

Betrokken stadsdiensten: Milieudienst, Dienst Mobiliteit, Departement Cultuur, Sportdienst, Departement Sociale Zaken, Dienst Buurtwerk,

Samenlevingsopbouw Gent

Samenlevingsopbouw Gent bestrijdt sociale achterstelling, armoede en uitsluiting. De organisatie komt op voor een samenleving waarin mensen samen vorm kunnen geven aan hun leefomgeving. Vanuit deze missie nemen zij de rol van trekker op in de wijk Rabot-Blaisantvest.

De "Torekesmanager", een halftijdse betrekking, is in dienst van Samenlevingsopbouw.

Netwerk Vlaanderen / Muntuit

Muntuit stimuleert innovatie met complementaire munten. Complementaire munten kunnen zaken waarderen waarvoor het courante geld blind blijft. Muntuit gelooft dat munten die we zelf introduceren en die we parallel gebruiken met de euro, de stabiliteit van de economie vergroten. Muntuit werd ondersteund door de Vlaamse Minister van Sociale Economie Freya Van Den Bossche voor de organisatie van twee proefprojecten, één rond buurtzorg en één rond onderling leren.

Met de medewerking van:

Vlaamse overheid

De Vlaamse overheid, meer bepaald de minister voor Sociale economie steunt de Torekes. Met dit proefproject wordt de werking van en mogelijkheden voor complementaire munten als een beleidsinstrument onderzocht.

Buurtpartners:

Rocsa vzw, vzw Jong, Buurtwerk en vzw Minus One, school Kompas, school De Mozaïek, school Mandala, vzw Domos, Kopergieterij, ... + handelaars die Torekes aannemen, ondersteunen de munt.

15 Hoe werd het project bekendgemaakt?

Het proefproject kreeg ruime aandacht in de pers en in vakliteratuur (zie bijlagen). In de wijk zelf verliep de communicatie bij aanvang via een deur-aan-deur-actie samen met de Torekescatalogus. De permanente promotie verloopt via de website www.toreke.be, www.vriendenvanhetrabot.be en vooral via de deelnemende buurtorganisaties.

16 Vermeld hieronder eventuele andere elementen die uw kandidatuur kunnen ondersteunen, bijvoorbeeld een onafhankelijke evaluatie van het project.

17 Omschrijf hieronder waarvoor u de geldprijs eventueel zult gebruiken.

Gezien de eerste veelbelovende resultaten zullen de middelen gebruikt worden om het project te verlengen en mogelijks uit te breiden naar andere wijken.

Bijlagen

1. Programma Studiedag Muntuit 29 april 2011
2. Artikel Lokaal 16 april 2011

Interessante links:

Het filmpje: <http://www.gent.be/gent.htm?id=171446&ch=WRA>

De Torekescatalogus: http://www.torekes.be/sites/default/files/documents/torekes_catalogus_web.pdf

De Website: <http://www.torekes.be/>

Een greep uit de verschenen artikels:

<http://www.tienstiens.org/node/5253>

<http://www.kenniscentrumvlaamsestededen.be/overhetkenniscentrum/Nieuwsbrief/Documents/2010/informatie%20over%20%20Gentse%20p-roefprojecten.pdf>

<http://www.nieuwsblad.be/article/detail.aspx?articleid=F839I9VT>

<http://www.hln.be/hln/nl/957/Belgie/article/detail/1164438/2010/10/01/Gentse-Rabotwijk-wil-samenhorigheid-stimuleren-met-buurtmunt.dhtml>

<http://www.nieuwsblad.be/article/detail.aspx?articleid=ME307EFG>

<http://www.demorgen.be/dm/nl/989/Binnenland/article/detail/1164438/2010/10/01/Gentse-Rabotwijk-wil-samenhorigheid-stimuleren-met-buurtmunt.dhtml>

<http://www.gent.be/eCache/THE/4/125.bGlzdHZpZXc9cGVyc2JlcmJjaHRlbl9oZWV0dmFuZGVuYWFsZCZyZWm9MTY0OTA0.html>

<http://www.netwerkvlaanderen.be/actueel/nieuws/2011/05/volkstuinjies-als-katalysator-voor-gentse-torekes-munt>

<http://www.dewereldmorgen.be/artikels/2010/10/02/lokale-munt-torekes-moet-buurtgevoel-versterken-gentse-rabotwijk>

<http://www.gentsklimaatverbond.be/stad-gent/torekes-maken-rabotwijk-duurzamer>

<http://www.wereldlesidee.be/nl/graad-1/maak-zelf-geld-163>

<http://transitiestadleuven.be/actueel/activiteiten>

<http://www.belg.be/7335/nieuws/gentse-rabotwijk-krijgt-eigen-munt/>

<http://www.centraavec.be/analyses/Recr%E9er%20du%20lien%20social%20autour%20d'un%20jardin%20L'exp%E9rience%20des%20torekes%20en%20milieu%20pr%E9caris%E9.pdf>

<http://www.voedselteams.be/blog/transitie-rabot-voert-de-torekes>